

Ho Phela ka Moea

SABATHA THAPAMA

Bakeng sa Thuto ea beke ena, Bala:

Ba-Gal. 5:16–25; Deut. 13:4, 5; Ba-Roma. 7:14–24; Jer. 7:9; Hos. 4:2; Matt. 22:35–40.

Temana ea Khopolo:

“‘Me ke re: Tsamaeang ka Moea, ’me le se ke la kholisa litakatso tsa nama” (Ba-Galata 5:16).

Se seng sa lifela tsa Bokreste tse ratoang haholo ke sa Robert Robinson “Mohloli oa mahlohonolo,tloho!” Robinson, leha ho le joalo, e ne e se motho oa tumelo kamehla. Lefu la ntate le ile la mo siea a halefile, ea e ba lekhoba la menate le botahoa. Ka mora ho utloa moreri ea tummeng George Whitefield, Robinson a inehela ho Morena, ea e ba moruti oa Methodist, le ho ngola sefela seo, seo qalong se neng se na le mela ena: “Hlohonolo,kena le molato ka mehla eohle/’Me u ntlame ka marapo!/Ke be haufi le Oena.”

Ka ho se rate mela ena e buang ka pelo ea Mokreste e lelerang, motho e mong a fetola mantsoe ana ho a isa ho ana: “Morena ha ke lahleha, ke tloha ho Molimo, ke rata Molimo eo ke mo sebeletsang.”

Ho sa natsoe merero e metle ea mmohlophisi, mantsoe a qalong a ne a hlalosa hantle ntoea ea Mokreste. Re le balumeli re na le litlhaho tse peli, nama le Moea, ’me li emellane ho loantšana. Leha limelo tsa rōna tsa tlhaho li li tla lula li balehela hole le Molimo, haeba re ikemiselitse ho inehela ho Moea oa hae, ha rea lokela ho tlangoa ke litakatso tsa nama. Sena ke se sehloho sa molaetsa oa Paulose litemaneng tsa beke ena.

*Bala thuto ea beje ena ho lokisetsa Sabatha, 16 Loetse.

Ho Tsamaea Ka Moea

Bala Ba-Galata 5:16. Taba ea ho “tsamaea” e amana joang le bophelo ba tuemlo? Deut. 13:4, 5; Ba-Roma 13:13; Ba-Efe. 4:1, 17; Ba-Kol. 1:10.

Ho “tsamaea” ke papiso e nkiloeng Testamenteng ea Khale e supang tsela eo motho a itšoarang ka eona. Paulose, ka bo eena e le mo-Juda, o sebelisa paiso ena mangolong a hae ho hlalosa mofuta oa boitšoaro o lokelang ho hlalohanya bophelo ba Bokreste. Tšebeliso ea hae ea papiso ena hape e hokahane le lebitso la pele le amang le kereke ea pele. Pele balateli ba Jesu ba ka bitsoa Bakreste (liketso 11:26), ba ne ba tsejoa feela e le balateli ba “tsela” (John 14:6, Liketso 22:4, 24:14). Sena se bolela hore, e sa le qalong, Bokreste e ne e se sehlopha sa bolumeli ba lithuto-Molimo tseo khubu ea tsona e leng Jesu empa hape “tsela” ea bophelo e lokeloang ho “tsamaoa.”

Ke ka litsela life papiso ea Paulose ka ho tsamaea e fapaneng le e fumanong Testamenteng ea Khale? Bapisa Exod. 16:4; Lev. 18:4; Jer. 44:23 le Ba-Gal. 5:16, 25; Ba-Roma 8:4.

Boitšoaro Testamenteng ea Khale bo ne bo sa hlalose ka ho “tsamaea” empa ka ho otloloha e le “tsamaea molaong.” Halakhah ke polelo ea molao e sebelisoang ke Bajude ho supa melao le melaoana e fumanong molaong le meetlong ea bo-rabbi ba bo ntat’a bona moholo. Leha Halakhah hangata e e tolokoa e le “molao oa se-Juda,” lentsoe lena hantle le theiloe lentsoe la se-Heberu le bolelang ho “tsamaea” le le bolela “tsela ea ho tsamaea.” Puo ea Paulose ea ho “tsamaea ka Moea” ha e khahlanong le kutlo molaong. Ha a re Bakreste ba phele ka tsela tloang molao. Hape, Paulose ha a khahlanong le molao kapa kutlo molaong. Seo a leng khahlanong le sona ke poloko eo molao o neng o sebelisoa hampe. Kutlo sea sebele eo Molimo o e hlokang e ke ke ea fihleloa ka ho qebelloa ha kantle empa ka tšusumetso e tsoang ka hare ke Moea (Ba-Gal. 5:18).

Maiphihelo a hao e bile afe a ho “tsamaea ka Moea”? Seo u se etsa joang? Ke litloaelo life bophelong ba hao tse etsang hore ho tsamaea hoo ho be thata?

Khohlano ea Mokreste

“Hobane nama e na le litakatso tse loantšang Moea, ’me le oona Moea o na le litakatso tse loantšang nama: ’me ntho tseo li emellane ho loantšana, hore le tle le se ke la etsa tseo le li ratang” (Ba-Gal. 5:17; sheba hape Ba-Roma 7:14–24). ke joang bophelong ba hao u le molumeli, o bileng le maiphihlelo a thata le a bohloko ka mantsoe ae?

Khohlano eo Paulose a e hlalosa ha se ntoea ea motho e mong le e mong; e supa ntoea e ka hare ea khula-khulano e teng ka ho Mokreste. Hobane batho tsoetsoe ba sekametse litakatso tsa nama (Ba-Roma 8:7), ke ha feela re tsoetsoe bocha ka Moea moo khohlano ea sebele ea semoea e hlahang (John 3:6). Sena ha se bolele hore bao e seng Bakreste ha ba be le maiphihlelo a khohlano ena ea boitšoaro; ba tobana le eona. Empa le khohlano eo qetellong ke li tla morao tsa Moea. Ntoa ea Mokreste, leha ho le joalo, e nka lehlakore le lecha, hobane molumeli o na le lithaho tse peli tse loantšang, nama le Moea.

Naleng eohle, Bakreste ba lakalitse ho phomotsoa ntoeng ena. Ba bang ba lekile ho tlisa khohlano ena qetellong ka ho ikhula sechabeng, ha ba bang ba bolela hore semelo sa boetsalibe se ka felisoa ke ketso ea mohau leholimo. Liteko ka bobeli ha li na botataise. Leha ka matla a Moea re ka qetella re hlotse litakatso tsa nama, khohlano e tla tsoela pele ka litsela tse fapaneng ho fihlela re amohela ’mele e mecha ho khutleng la bobeli. Ho baleha sechaba ha ho thuse letho, hobane ho sa tsotellehe hore na re ea ho kae, re tsamaea ka ntoea ena, ’me ho tla ba joalo ho fehlela lefung kapa ho tleng ha Jesu.

Ha Paulose a ngola ho Ba-Roma 7 ka khohlano e ka hare ho Bakreste e ba thibelang ho etsa seo ba se batlang, u bua hanyenyane feela ka boholo ba khohlano eo. Hobane re na le limelo tse peli, re ba mahlakoreng a mabeli a ntoea ka nako e le ’ngoe. Karolo ea rōna ea semoea e lakatsa hore semoea le ho nena tsa nama. Karolo ea rōna ea nama, leha ho le joalo, e lakatsa lintho tsa nama le hana tsa Moea. Hobane kelello e bakileng e fokola haholo ho ka hanela nama ka bo eona, tšepo eo re nang le eona feela ho hloleng nama ke ka ho etsa liqeto tsa letsatsi ka leng ho ba ka lehlakoreng la Moea khahlano le boetsalibe ba rōna. Ke ka hoo Paulose a phehellang hore re khethe ho tsamea ka Moea.

Ka maiphihlelo a hao ka ntoea e lipakeng tsa limelo tsena tse peli, ke keletso efe eo u ka fanang ka eona ho Mokreste ea lehang ho tla tumellanong le ntoea ena e s feleng ea bo-’na?

Mesebetsi ea Nama

Ka ho hlalosa khohlano e teng lipakeng tsa nama le Moea, Paulose ho Ba-Galata 5:18–26 o hlalosa haholo ka semelo sa khohlano ena ka mokhoa lethathamo la limelo tse mpe. Ieteteru la limelo e ne le ntho e tloaelehileng hara lingoliloeng tsa tsa Sejude esita le Segerike le Seroma. Mathathamo ana a ne a hloaea boitšoaro ba ho qojoa le limelo tse ka phahamisoang.

Ka hlokolosi hlahloba bobbe ba limelo tse thathamisitsoeng sekheng se ka tlase. Ke ka litsela life lethathamo la Paulose ho Ba-Galata 5:19–24 le tšoanang le ha le fapaneng le lena? Jer. 7:9; Hos. 4:2; Mark 7:21, 22; 1 Tim. 3:2, 3; 1 Pet. 4:3; Rev. 21:8.

Leha Paulose a ne a hlokometse hantle bobbe lethathamo la limelo, ho na le phapano e bonahalang ka tsela eo a sebelisang mathathamo ana ka bobeli ho Ba-Galata. La pele, leha Paulose bapisa mathathamo a mabeli ana, ha a bue ka oona ka tsela e tšoanang. O bitsa lethathamo la tse mpe e le “mesebetsi ea nama” empa lethathamo la limelo e le “tholoana ea Moea.” Ena ke tlhalohanyo e bohlokoa. Joalo ka ha James D. G. Dunn a ngola, “Nama e ea batla, empa Moea oa hlalosa. Moo lethathamo le phekumolohang moea oa cheseho ea boikhabo le boitlopo, le leng le bua ka khathatseho ka ba bang, bokhabane, boitšematlelo, boikemelo. Le leng le hlalisa mekhoea ea batho, ha le leng le bokhoni ba leholimo kapaor engracing, ho tiis ntlha ea hore phetoho ea ka ke oona mohloli oa boitšoaro ba boikarabello.”—*The Epistle to the Galatians*, p. 308.

Phapano ea bobeli e thahasellisang lipakeng tsa mathathamo a mabeli a Paulose ke hore lethathamo la tse mpe lebitsoa ka bongata ka boomo: “mesebetsi ea nama.” “tholoana ea Moea,” leha ho le joalo, e bo ’ngoeng. Phapano ena e ka bolela hore bophelo bo pheloang nameng e ka ba likarohano, pherekano, liphapang, le ho hloka kopano. Khahlanong le hoo, bophelo bo pheloang ka semoea bo hlalosa tholoana e le ’ngoe ea Moea, e iponahatsang ka limelo tse ’nete. Boemong bona, batho ba bang ba bolela hore seo motho a se lumelang ka Molimo ha se eona taba ha feela e le kannete le ka tieo. Sena se hole le ’Nete. Lethathamo la Paulose la tse mpe le bolela ho fapaneng: mekhoea e bolileng ka Molimo e lebisang khopolong tse fosahetseng ka thobalano le bolumeli, le mekhoea e tsamaisang, e tlisang ho robeha ha likamano tsa batho. Ho feta moo, le ka isa tahlehelong ea bophelo bo sa feleng (Ba-Gal. 5:21).

Sheba lethathamo la “mesebetsi ea nama.” Ke ka litsela life u ka bonang o mong le o mong e le tlole ea o le mong kapa ho feta oa melao e leshome?

Tholoana ea Moea (Ba-Gal. 5:22–24)

“Empa tholoana ea Moea ke lerato, le thabo, le khotso, le sebete, le khauho, le molemo, le botšepahi, le bonolo, le boitšoarō; ha ho molao o hanang tse joalo” (Ba-Gal. 5:22, 23). Ke ka tsela life kutlo melaong e leshome e bontšang tholoana tsa Moea joalo kaha li hlalositsoe temaneng tsee? (Sheba hape Matt. 5:21, 22, 27, 28; 22:35–40.)

Melao e leshome ha se mokhoa o mong oa lerato; e re thusa ho re tataisa hore na ke joang re ka bontšang lerato, bobeli ho Molimo le batho. Hosa tsotellehe hore le totobatsa tlhaku ea molao ha kaakang, lerato ha le hohlane le molao. Khopolo ea hore lerato ho Molimo le lerato ho bahabo rōna li felisitse Melao e leshome e etsa kelello joalo ka ho re ho rata tlhohleho ho felisitse molao oa khoheli ea fatše (law of gravity).

Hape, khahlanong le tlhaloso tse leshome le metso e mehlano tsa mesebetsi ea nama, tholoana ea Moea e hlaloso ka polelo tse robong tse monate. Baithuti ba lumela hore limelo tsena tse tharo li arotsoe ka methamo e meraro, empa ha ho lumellano e hantle ka bohlokhoa ba tlhatlhamano. Ba bang ba bona Boraro ba Molimo borarong; ba bang ba bona mekhekhetso e na e meraro e le setšoantšo satsela tseo eka khonang re amane le Molimo, baahisani, le rona ka bo rona; athe ba bang ba bona lethathamo e le tlhaloso ea Jesu. Le hona e 'noe le e 'ngoe ea tlhaloso tsena ena le ho utloahala, ntlha e kholo haholo esa lokelang ho tloisoa mahlo ke bohlokhoa bo matla boo Paulose a bo bontšang bophelong ba Bokreste. Taba ea hore Paulose o thathamisa lerato e le semelo sa pele sa tse robong ha se phoso. O se a buile ka lerato e le khubu ea bophelo ba Bokreste ho Ba-Galata 5:6 le 13, 'me o le kenyeletsa lethathamo la hae la limelo kae-kae (2 Ba-Kor. 6:6, 1 Tim. 4:12, 6:11, le 2 Tim. 2:22). Leha limelo tsohle tse ling li hlaha hape mehloling eo e seng ea Bokreste, lerato ka ho khetholoha ke la Bokreste. Sena sohle se bolela hore lerato ha lea lokela ho bonoa feela e le se seng sa limelo ha tse nagata empa e le sehloho sa limelo tsa Bokreste ke hore ke aebotlolo sa limelo tsohle. Lerato ke tholoana e ka holimo ea Moea (1 Ba-Kor. 13:13, Ba-Roma 5:5), 'me le lokela ho hlalosa bophelo le boitšoarō ba Mokreste e mong le e mong (John 13:34, 35), leha ho le thata ka linako tse ling ho bontša lerato.

Ke boitatolo bo bo kae bo hlokehang leratong? Na u ka rata ntle le ho itela? Jesu o re ruta eng ka lerato le boitelo?

Tsela e Isang Tlhōlong

Leha khohlano ea ka hare lipakeng tsa nama le Moea e tla 'ne e loane kamehla pelong ea molumeli e mong le e mong, bophelo ba Bokreste ha bo ea lokela ho hatelloa ke ho hloloa, ho hloleha, le sebe.

Ho latela Ba-Galata 5:16–26, senotlolo ke sefe sa ho phela bophelo moo Moea o busang holima nama?

Ba-Galata 5:16–26 e fupere lihlahosi tse hlano tse ka sehlohong tse hlangang mofuta oa bophelo oo Moea o busang. Sa pele, molumeli o hloka ho tsamaea ka Moea (tem. 16). Sehalkisi sa se-Gerike ke peripateo, se bolelang “ho likoloha kapa ho latela.” Balateli ba rafilosofara ea tummeng oa mo-Gerike Aristotle ba ile ba tsejoa e le Peripatetics hobane ba ne ba latela Aristotle hohle moo a eang. Taba ea hore sehlahkisi se bojoaleng e bolela hore Paulose ha a buoe ka ho tsamaea ha ho le joang-joang empa ho tsamaea ho tsoellang ha maiphihlelo a letsatsi ka leng. Hape, ka ha ke taelo taelo “ho tsamaea” ka Moea, e bolela hore ho tsamaea ka Moea ke khetho eo re lokelang ho e etsa letsatsi ka leng. Sehlahkisi sa bobeli ke ho “tsamaisoa” (tem. 18). Sena se supa hore hape re hloka ho lamella Moea ho re isa moo re lokelang ho ea teng (bapisa Ba-Roma 8:14, 1 Ba-Kor. 12:2). Ha se mosebetsi oa rōna ho tsamaisa empa ho latela. Lihlahkisi tse peli tse latelang li hlaha ho Ba-Galata 5:25. Sa pele ke ho “phela” (zao ka se-Gerike). Ka ho “phela,” Paulose o supa maiphihlelo a tsoalo e ncha a lokelang ho tsoaea bophelo ba molumeli e mong le e mong. Tšbeliso ea Paulose ea bojoale e supa maiphihlelong a tsoalo e ncha a lokelang ho nchafatsoa letsatsi ka leng. Ka ha re phela ka Moea, Paulose o tsoela pele ho ngola hape hore re hloka ho “tsamaea” ka Moea. Lentsoe le tolokiloeng e le “tsamaea” le fapane le le temaneng ea 16. Mona lentsoe ke stoicheo. Ke polelo ea sesole e bolelang ho “koloka moleng,” “ho ba likhatong,” kapa ho “ho tsoana.” Khopolo mona ke hore Moea ha o re fe bophelo feela empa o lokela ho laola maphelo a rōna letsatsi ka leng. Sehlahkisi seo Paulose a se sebelisang temaneng ea 24 ke ho “thakhisa.” Sena sea tšosa-tšosa tje. Haeba re lokela ho latela Moea, re lokela ho etsa qeto e tileng ho bolaea litakatso tsa nama. Ruri, Paulose o bua ka mokhoa oa papiso. Re thakhisa nama ka ho fepa bophelo ba semoea le ho bolaisa litakatso tsa nama tlala.

Ke liphetoho life le liqeto tseo u lokelang ho li etsa e le hore u be le tlhoho eo u e tšepisistsoeng ho Krete—tlhoho tseo ha joale u sa li fihleleng?

Ho Ithuta Haholoanyane:

“Bophelo ba Mokreste kamehla ha bo monate. Ho na le liqholoso tse thata tseo a kopanang le tsona. Liteko tsa matla li mo teela hare. ‘Nama e lontšana le Moea, le Moea o loantšana le nama.’ Ha re ntse re atamela ho koaloa ha nalane ea lefatšlena, ke moo sera se ntseng se eketsa thetso le maraba a tlaselo. Litlaselo tsa hae li tla eketsa ho ba matla le ho potlaka. Ba latolang leseli le ’nete ba thatafala le ho se khahlisehe, le ho halefela ba ratang Molimo le ho boloka litaelo tsa hae (MS 33, 1911).”—Ellen G. White *Comments, The SDA Bible Commentary*, vol. 6, p. 1111. “Tšusumetso ea Moea o Halalelang ke bophelo ba Kreste moeeng. Ha re bone Kreste le ho bua le eena, empa Moea o Halalelang oa hae o haufi le rōna hoo rele sebakeng se seng le joalo ka ho se seng. O sebetsa ka ho rōna le ka ho e mong le e mong ea amohelang Kreste. Ba tsebang bolulo ba Moea ba bonahatsa litholoana tsa Moea—lerato, thabo, khotsa, mamello, bonolo, molemo, tumelo (MS 41, 1897).”—Ellen G. White *Comments, The SDA Bible Commentary*, vol. 6, p. 1112.

Lipotso tsa Puisano:

1. Lula haholo khopolong ea ho thakhisa litakatso tsa nama. Seo se bolela eng? Seo re se etsa joang? Ke ha ngata ha kae re lokelang ho se etsa? Hobaneng Paulose a ka sehlahosi se matla hakalo? Tšebeliso ea hae ea lentsoe thakhisa e re bolella eng ka hore na ntoea eo re e loaning le bo-'na e thata ha kae?
2. Ke tšebetso efe, haeba e teng, eo matla a botho a e bapalang ho hlalising litholoana tsa Moea? Maiphehlelo a hao a u bolella eng ka tšebetso ee?
3. Paulose o re ba etsang mesebetsi ea nama ba k eke ba rua lefa 'muso oa Molimo. Ke joang u kopanyang polelo ee le taba ea hore Paulose o re re pholoso ka tumelo e seng ka mesebetsi?
4. Leetong la hao le Morena, ke qholotso efe e kholo eo u tobanang le eona? Na ha se sebe 'me sebe see tsang likamanong tsa hao le Molimo? Ke Mokreste ofe ea so kang a utloa bolutu, pelaelo, le ho nyahama e le litholoana tse sebe bophelong ba hae, haholo hobane re na le tšepiso ea tlhoho holima sebe seo? Holima taba ena maemong a tlhoho holima sebe, hobaneng kamehla re lokela ho hopola hore pholoho ea rōna e lutse feela holima seo Kreste a re etselitseng sona?

Kakaretso:

Leha bophelong ba balumeli bohle khohlano e le teng lipakeng tsa takatso ea nama le takatso ea Moea, bophelo ba Bokreste ho bo ea lokela ho nkoa ho hlolehile. Hobane Kreste o hlotse matla a sebe le lefu, bophelo ba Bokreste e ka ba bophelo moo Moea o busang, o tlisang letsatsi ka leng tšehetso ea mohau oa Molimo o re thusang ho re boloka takatso tsa nama sebakana.

